BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 129 Duminică 14 Mai 1939
14 Pagini P I I I I

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

STATUL NAȚIONAL ROMÂN

Comentând evenimentele petrecute în ultimul timp în Europa centrală, unele publicațiuni străine au făcut constatarea cunoscută că revizuirea tratatelor, mai cu seamă în ce privește clauzele lor teritoriale, nu poate decât să zdruncine așezământul păcii. Se adaugă însă că tratatele ar avea importanța lor covârșitoare, în lumea modernă, prin cele ce au creat sub forma de state noi, sau de state mărite. Iată o caracteristică eronată a tratatelor, care nu se împacă nici cu istoria, nici cu dreptul internațional, nici cu logica. Au existat state artificiale, ale căror origină și evoluție le găsim în politica de cuceriri și de anexiuni teritoriale, sau într'un principiu dinastic, fără nici o legătură cu principiul național, dar ele au fost condamnate dispariției. Un asemenea stat a fost monarhia dualistă austro-ungară, care s'a constituit în jurul unei dinastii și prin oprimarea tuturor naționalităților și națiunilor din cuprinsul teritoriului său. Statele naționale moderne nu sunt creațiuni ale tratatelor, ale diplomaților. Ele s'au născut din voința națiunilor conștiente de misiunea lor și sunt viabile prin aceeaș voință a națiunilor de a apăra prin orice sacrificii patrimoniul lor și independența lor.

Evoluția statelor, în timp și în spațiu, nu este opera diplomaților, ci a generațiilor succesive ale națiunilor, sub impulsul progresului, al civilizației și al intereselor lor superioare, politice, sociale economice și culturale. „Statul — spune prof. de drept internațional, d. Paul de Lapradelle — este un cadru adaptat la un corp viu, națiunea. Dreptul internațional n'are misiunea să fabrice state, adică cadre teritoriale. El are de scop să amenajeze relațiunile între națiuni, care s'au făcut ele înseși".

Cum ar putea să se creeze statul, adică cadrul, fără conținutul său, dacă națiunea nu și-ar afirma voința sa de a exista politicește?

Statul român, a cărei origină o găsim în trecut, sub forma înjghebării de voevodate, în tot cuprinsul teritoriului locuit de români, n'a fost nici el o creațiune a tratatelor. Prin evoluția lui în timp și în spațiu, acest stat național, dela originea sa, a ajuns, în epoca noastră, stat unitar, în cadrul teritorial impus de cerințele etnice, de dreptul de liberă dispoziție al tuturor Românilor. In asemenea condiții, conferința păcii dela Paris n'a făcut altceva decât să confirme o stare de fapt și de drept, în ordinea națională și internațională.

Eminentul geograf francez, d. Em. de Martonne, care ne cunoaște bine, iată ce a spus despre România Mare într'o conferință ținută la Societatea regală de geografie română, după încheerea păcii:

„România se prezintă nouă, nu ca un stat născut din fantasia diplomaților; nu ca un stat fabricat în virtutea unui principiu abstract ci ca termenul logic al unei evoluții.

Ea nu face parte dintre statele ale căror nume erau necunoscute înainte de război. Cuvântul României era pe hartă. Statul ce perpetuează numele său e numai mai mare, mai echilibrat. Realizând pe cât posibil idealul său național, statul acesta reunește aproape pe toți Românii în frontierele sale actuale, — în jurul acestei cetăți carpatine, care a fost totdeauna inima națiunii române".

In asemenea condiții, statul unitar național român a trecut printr'o evoluție în timp și în spațiu, până la realizarea cadrului etnic teritorial de astăzi, — grație sforțărilor, luptelor și sacrificiilor făcute de generațiile succesive, dela întemeerea celor dintâi voevodate și până azi. El e o creațiune firească a națiunii române.

Negocierile economice cu Anglia s'au încheiat cu succes

Sunt încă în memoria tutulor cuvintele Suveranului României, rostite la Londra cu prilejul dejunului oferit în cinstea M. Sale, la Guildhall, de lordul Maior și lady Bowader.

— „Prosperitatea economică — a spus Majestatea Sa — nu se poate dezvolta folositor decât într'un spirit de voință fermă de a păstra pacea și nu este mijloc mai bun de a păstra pacea decât prin dezvoltarea loială și echitabilă a schimburilor economice".

In cadrul acestor două „laturi ale civilizației umane": pacea și prosperitatea economică, atât de „strâns legate" între ele, se dezvoltă străduințele activității românești atât pe terenul politic extern cât și pe cel economic.

In timp ce ministrul de externe al României, în călătoria sa în străinătate, a dus la Berlin, la Bruxelles, la Londra, la Paris și la Roma, cuvântul de pace și de dorință de colaborare a României, în timp ce în raporturile cu vecinii noștri, străduințele românești urmăresc o dezvoltare leală pe temeiul sigur al respectului frontierelor, pe terenul economic, după încheerea acordului cu Germania, în acelaș spirit de lealitate și de echitate, România a urmat negocieri cu Franța, cu Marea Britanie, cu Elveția.

Primul ministru român, imediat după semnarea acordului cu Germania, a subliniat acest atribut de absolută independență a politicei noastre economice. Ținând seamă de posibilitățile noastre, de caracterul economiei noastre naționale și de situația noastră geografică și apreciind în acelaș timp la justa lor valoare avuțiile noastre naționale și contribuția pe care ele o pot aduce economiei mondiale în raport cu necesitățile diferitelor state, politica economică a României urmărește o colaborare echitabilă și leală prin satisfacerea nevoilor reciproce, cu toate statele care, la rândul lor, înțeleg să acorde interpenetrațiunei economice toată importanța pe care o are în dezvoltarea pacinică a popoarelor.

Și astfel, în acest spirit și cu această convingere, după acordul cu Germania, a fost semnat acordul cu Franța, iar ieri protocolul cu Marea Britanie.

Publicăm în altă parte a ziarului comunicatul oficial dat după semnarea acestui protocol.

Relațiile noastre de afaceri cu Anglia au un lung trecut. Englezii au construit doară o parte din căile ferate române. Iar azi Anglia figurează în comerțul exterior al României la loc de frunte. Anglia vine imediat după Germania în ce privește volumul schimbului. Totuși, posibilitățile de dezvoltare a acestor relațiuni cu marele imperiu britanic n'au fost duse la maximum și, convingerea reciprocă că se poate ajunge la o colaborare cu mult mai largă și mai activă, a determinat negocierile cari au atins rezultatul de astăzi.

Anglia trăind sub un regim economic de absolută libertate era fatal ca raporturile ei comerciale cu România, unde regimul economic și financiar este încadrat în restricțiuni legale, să sufere oarecare impedimente. Dar, acordul de plăți care a fost încheiat în trecut și care prin noua înțelegere încheiată ieri va fi adaptat condițiunilor noui de dezvoltare a relațiilor dintre cele două țări, a ușurat de altfel și în trecut aceste relațiuni.

Protocolul semnat ieri la ministerul de externe arată în linii generale care sunt principalele baze ale înțelegerei anglo-române. Textul integral al protocolului va fi dat astă seară publicității.

In așteptarea lui relevăm că noua înțelegere anglo-română prevede o serie de măsuri în vederea promovării comerțului dintre cele două țări „pe căile comerciale normale" și „invederează creațiunea de organizațiuni comerciale" destinate acestei promovări.

In acelaș timp protocolul anunță că Marea Britanie va acorda României facilități de garanție până la concurența sumei de cinci milioane de lire sterline pentru cumpărări de mărfuri din Regatul Unit.

Cifra poate să apară modestă, dar prin desvoltarea legăturilor economice, ea se va putea mări, desigur.

In al treilea rând guvernul englez se angajează să cumpere, „în vederea stocurilor sale", 200.000 tone de grâu românesc, din recolta viitoare „dacă sunt disponibile" și „la prețurile mondiale".

După cum se vede o serie de hotărâri menite să aducă o reală dezvoltare a raporturilor noastre economice cu Marea Britanie și să lărgească în acelaș

(Continuare in pag. 2-a)

POZIȚIA FRANȚEI IN POLITICA INTERNAȚIONALĂ

MESAGIUL PREȘEDINTELUI LEBRUN CĂTRE CORPURILE LEGIUITOARE

Paris, 11 (Rador). — **In mesagiul adresat Camerei și Senatului cu prilejul reintrării sale în funcțiune pe încă 7 ani, d. Lebrun președintele Republicei, a subliniat în primul rând că a acceptat să candideze pentru a arăta lumii că Franța vrea să aibă stabilitate și continuitate. Apoi d. Lebrun a continuat astfel:**

„De altfel cum ar putea vreunul dintre noi, în vremurile grele pe care le trăim, să aibă altă preocupare decât aceia de a-și împlini cât mai bine datoria sa acolo unde l-au așezat împrejurările vieții?

Viitorul este încă nesigur. Lumea continuă să fie îngrijorată și oarecum apăsată. Așa cum amintea de curând marele glas venit de peste Atlantic, țările libere și pacifice, respectoase cu independența națiunilor și cu litera tratatelor, au datoria de a se strânge într'un mănunchiu, care să fie în stare de a apăra și menține acele reguli ale dreptului internațional pentru a căror întronare oamenii au luptat și au suferit atât de mult. In acest mănunchiu Franța își cere locul ei. Ea vrea să continuie, acasă, în liniște și muncă, străduințele ei pentru progresul social. Dar nimeni nu trebuie să pună la îndoială hotărirea ei neclintită de a-și sprijini dreptul pe o forță demnă de el. Nu există sacrificiu pe care Franța să nu fie gata a-l face pentru apărarea acestui drept. De altfel ea luptă de mult pentru el cu o tenacitate făurită de încrederea în propria ei soartă.

Motivele adânci ale acestei încrederi le cunoaște fiecare.

D. ALBERT LEBRUN
președintele Republicei franceze

Ele au fost expuse nu de mult într'un discurs care a găsit în țara noastră un ecou foarte viu, ca și la celelalte națiuni care își întorc spre noi, atente, privirile și gândurile. Increderea aceasta stă înainte de toate în sentimentul că Franța este puternică prin forțele ei terestre ,navale și aeriene, refăcute și disciplinate, gata să asculte de ordinele unor comandanți plini de știință, de experiență și de înflăcărare; puternică prin bogăție și varietatea pământului ei, pe care îl fecundează calitățile ancestrale de muncă, de răbdare și de bun simț ale țăranului francez; puternică prin imperiul ei colonial, care se întinde pe toate continentele și ale cărui populații a știut să le lege de ea prin toate legăturile inimii, mai mult decât prin constrângere; puternică prin valorile spirituale ale savanților și scriitorilor ei, prin amiciții le pe care a știut să și le câștige în lume și a căror dovadă am găsit-o acum câteva săptămâni în cursul minunatei călătorii pe care am făcut-o într'o țară amică, unde am simțit, în aclamațiile entuziaste, inima unui întreg popor bătând atât de aproape de inima Franței; puternică mai ales prin unirea, mai indispensabilă decât oricând, a tuturor copiilor ei strânși în juru-i și gata pentru slujbele cele mai aspre, dacă mâine apărarea ei le-ar impune.

Intărit de speranța născută din aceste constatări fericite, îmi voi duce mai departe sarcina cu calm, cu hotărire și cu încredere, ca un fiu devotat al Franței și al Republicei, călăuzit de grija statornică de a le sluji cât mai bine pe amândouă.

IN CORPUL ZIARULUI:

Franța și Anglia hotărâte să apere pacea cu orice preț

Discursul d-lui Daladier în Camera franceză și al d-lui Chamberlain la Alberthall

Delegația greacă la consiliul economic al Înțelegerii Balcanice

Atena, 11 (Telor). — Mâine pleacă cu vaporul românesc „Transilvania" delegația greacă pentru consiliul economic al Înțelegerii Balcanice, care va avea loc la București.

—xx○●○xx—

Weidmann și Million rămân condamnați la moarte

Paris, 11 (Rador). — **Cererea de grațiere făcută de asasinii Weidmann și Million, condamnați la moarte de Curtea cu jurați, a fost respinsă.**

—xx○●○xx—

FILME

In vara lui 1911, expoziție la Roma cu prilejul sărbătorirei unei jumătăți de veac dela unificarea Italiei.

Dintre toate congresele internaționale, cel mai interesant și mai răsunător este al presei. „Stampa" face o primire cum rar s'a văzut reprezentanților ziarismului din toată lumea.

Congresul se deschide la Capitoliu, în prezența Regelui.

Iau cuvântul primul-ministru Luzzati și primarul Natan — care se lupta crâncen cu puternicul Papa Leon XIII.

Era normal să vorbească și președintele presei italiene, — care era de față. Nedumerirea generală, produsă în clipa când s'a suit altcineva la tribună, s'a risipit odată cu difuzarea explicației prin undele vastei asistențe.

Salvatore Barzilai era șeful republicanilor. Și nu putea să participe oficial la o festivitate patronată de Suveran. El n'a apărut nici la recepția dela Quirinal, dar a asistat la cea dela ministerul de externe, unde congresiștii, primiți de San Giuliano, au aclamat, spre mândria celor români, pe o tânără violonistă, Ștefănescu, prezentată de ministrul plenipotențiar Nanu.

După trei ani se deslănțue războiul. Și când poporul italian intră în acțiunea pentru liberarea naționalităților asuprite și pentru salvarea civilizației, Salvatore Barzilai se mobilizează în serviciul patriei și al Regelui, devotându-se unuia dintre cele mai grele ministere, după ce fusese printre cei mai elocvenți interpreți ai instinctului național în determinarea acțiunei ce avea să ducă Italia la victorie și la glorie.

Telegraful a comunicat ieri că acest „avocat și ziarist, care a militat pentru intrarea în marele război, a murit în vârstă de 79 ani".

Anii de luptă pe fronturile apărării patriei și răspândirei luminei contează dublu...

Don José

PUTEREA ȚĂRII

de N. BATZARIA

Sunt mai bine de trei sferturi de veac, de când s'a petrecut faptul, pe care îl voi reaminti în puține cuvinte.

La o paradă militară dela București, asistau, între alții, și câțiva călugări greci, veniți dela Sfântul Munte, ca să încaseze veniturile moșiilor ce erau închinate mânăstirilor grecești de acolo. Și iată că, la vederea soldaților români și a steagurilor, cari aveau pe ele crucea noastră ortodoxă, unul din acești călugări, ne mai putându-și stăpâni emoțiunea și entuziasmul ce-l cuprinsese, se desprinde din grupul celor din tagma lui și, înaintând spre tribuna oficială, strigă: „Și eu hiu Român!" (Și eu sunt Român).

Era părintele Averchie, originar din mândra comună aromână Avdela din munții Pindului. A fost deajuns să vadă oștirea română, chezășia de putere și mărire a țării și neamului, pentru ca să i se lumineze mintea și să i se aprindă sufletul de flacăra sentimentului conștiinței naționale.

Din ziua aceea, părintele Averchie, rupând definitiv cu mânăstirile grecești de la Sfântul Munte și cu interesele lor, s'a prefăcut într'un apostol neobosit al ideiei naționale pentru Românii din Pind și din Macedonia. A cutreerat comunele aromânești și s'a înapoiat de acolo cu mai mulți tineri, cari, după studii făcute la școalele din țară, s'au întors să deschidă în comunele lor primele școale românești și să implânte, ei cei dintâi, steagul ideiei și culturii naționale.

Bine înțeles, cuvântul „steag" este aci întrebuințat în sens figurat. El însă trezește amintirea unei alte ocazii, ce merită să fie cunoscută și de publicul din țară.

Trezește amintirea zilei când, pentru prima oară, cu prilejul inaugurării consulatului român, s'a arborat și a fâlfâit falnic, în fostul nostru centru cultural și național, care era orașul Bitolia, mândrul și gloriosul tricolor al țării. La vederea lui, din mii de ochi au curs lacrimi de înduioșare și fericire, că le-a fost dat să vadă aievea scumpul simbol al patriei române

(Continuare in pag. 2-a)

Divizia navală germană a părăsit coastele Spaniei

Lisabona, 11 (Rador). — **Divizia navală germană, sosită la 6 Mai, a ridicat astăzi ancorele plecând spre Germania, întrucât a terminat călătoria pe coastele Spaniei.**

—xx○●○xx—

Explozie într'un siloz de grâne

8 MORȚI

Chicago, 11 (Rador). — Într'un siloz de grâne din Chicago s'a produs Joi o puternică explozie. Silozul s'a prăbușit.

Până acum au fost scoase de sub dărâmături opt cadavre.

—xx○●○xx—

Gărzile Hlinka nu vor fi incorporate în armata slovacă

Bratislava, 11 (Rador). — **Contrariu planului inițial, gărzile Hlinka nu vor fi încorporate în armata slovacă.**

Aceste gărzi vor fi organizate ca o poliție de stat însărcinată cu misiuni speciale.

—xx○●○xx—

Furtună mare în Iugoslavia

Belgrad, 11 (Rador). — **O furtună de o extremă violență s'a abătut Miercuri asupra mai multor regiuni, în special din Serbia occidentală, unde marea cantitate de apă căzută a cauzat mari pagube.**

In regiunea Njajevaț, mai multe sate au fost inundate.

—xx○●○xx—

Cu cât s'a sporit armata teritorială britanică

Londra, 11 (Rador). — *Se anunță oficial că armata teritorială britanică a sporit, în cursul săptămânei ce s'a terminat în ziua de 6 Mai, cu 35.624 recruți.*

Această cifră adăugată la cifra recruților din ultimele patru săptămâni arată că dela 1 Aprilie armata teritorială și-a sporit forțele cu 119.507 oameni.

In acest număr nu se cuprind și recruții cari fac parte din unitățile antiaeriene ale armatei teritoriale.

La 23 Mai expiră termenul pentru depunerea Cărții de Imobil

Peste acest termen, nu se va acorda nici o prelungire

Primim următorul comunicat:

„Proprietarii de imobile, sunt invitați să depună din vreme Cartea de imobil, la comisariatele de poliție respective, pentru a evita aglomerația ce se va produce, dacă această îndatorire va fi îndeplinită în ultimele zile.

Cartea de Imobil, întocmită în 3 exemplare, se primește la comisariatele de poliție, în fiecare zi dela 9—13 și dela 16.30—19.30. Duminicile și sărbătorile legale în fiecare dimineață dela 9 — 12.

Domnii proprietari vor completa Cartea de Imobil cu desăvârșită atențiune, corect și îngrijit.

Comisariatele au ordin să verifice fiecare Carte de imobil prezentată și să respingă cele cari nu sunt completate și semnate, potrivit rubricelor din formularele anexe.

Pentru orice informație referitoare la Cartea de imobil, d-nii proprietari se pot adresa comisarilor șefi de circumscripție sau biroului de informații de pe lângă serviciul central al controlului populațiunii. (Telefon 4.38.63).

Noul prim-președinte și noul procuror general al Curții de apel din București

M. S. Regele a semnat Joi următorul decret prezentat de d. Victor Iamandi, ministrul justiției:

D. RADU PASCU, procuror general la Curtea de apel din București, se înaintează prim președinte al aceleiași Curți, în locul d-lui Alexandru D. Liciu, pus în disponibilitate;

D. GHEORGHE N. PACURARU, consilier la Curtea de apel din București, se înaintează, pe ziua de 1 Iunie 1939, procuror general la aceiaș Curte în locul d-lui Radu Pascu, înaintat;

D. VASILE M. TEODORESCU, prim președinte cu grad de consilier de Curte de apel, la tribunalul Ilfov, se înaintează efectiv pe ziua de 1 Iunie 1939, președinte de Curte de apel.

Italia n'are intenții agresive față de Egipt

Declarațiile mareșalului Balbo

Cairo, 11 (Rador). — **Ziarul „Abraham" publică un interview cu mareșalul Balbo.**

Guvernatorul Libiei desminte, categoric, toate știrile tendențioase care vorbesc de înarmări italiene în Libia și de pretinse amenințări de agresiune din partea Italiei contra Egiptului.

Mareșalul Balbo adaugă că această campanie anti-italiană ar putea isca, dacă ar continua, o situație periculoasă pentru interesele adevărate ale Egiptului.

In ce privește colonizarea Libiei cu oameni din metropolă, mareșalul a afirmat că ea nu aduce nici o atingere independenții religioase sau intereselor indigenilor musulmani.

MAREȘALUL BALBO A PLECAT SPRE TRIPOLIS

Cairo, 11 (Rador). — *Mareșalul Balbo, guvernatorul Libiei, a plecat, Joi dimineața, în zorii zilei, cu avionul spre Tripolis.*

Pe aerodromul Almaza, mareșalul Balbo a fost salutat de reprezentanții autorităților egiptene și de ministrul Italiei la Cairo.

Miercuri seara, președintele consiliului Mahmud Paşa, a dat un mare dineu în onoarea oaspetelui italian.

Contribuția ziarului nostru la înzestrarea armatei

D. Stelian Popescu, directorul ziarului nostru, a primit din partea d-lui Armand Călinescu, președintele consiliului de miniștri, următoarea telegramă, drept răspuns la scrisoarea prin care îi aducea la cunoștință că s'a depus din partea ziarului „Universul" suma de lei 726.897 pentru înzestrarea armatei:

D-LUI STELIAN POPESCU
Directorul ziarului „Universul"
LOCO

București, 11 Mai. — Mulțumesc directorului ziarului „Universul", personalului său redacțional cât și celui administrativ pentru contribuțiunea adusă la sporirea fondului înzestrării armatei.

(ss) **ARMAND CALINESCU**
Președintele consiliului de miniștri

La sfârșitul convorbirilor

Von Ribbentrop și contele Ciano au apărut în balconul ministerului de externe din Roma

Regele Carol și Regina Elisabeta